

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP. — UDVARHELYVÁRMEGYE, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐI EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYETLEN HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési díjak: Egész évre 4 ft. Fél évre 2 ft. Negyed évre 1 ft. Egy példány ára 8 kr. Papoknak és tanítóknak egész évre 3 ft. — Hirdetési és előfizetési díjak a kiadványhoz (Heti és Pál kiadványok) tartoznak.
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Feliratok szerkesztője: Dr. Vajda Emil.
Függősségi szerkesztője: Pogány Kornél.
Selymessi szerkesztője: Solymosi Endre.
Kiadó- és lapnyújtó: Betegh Pál.

A lap szellemi részét illető közlemények a főszerkesztőhöz is tartoznak. Kéziratok nem adhatók vissza. — Hivatalos hirdetések 10 csként 2 brassáért minden sor 1 ft. négy hirdetés 5 csként 3 kr-ért közölhető. Bővebb árak külön 30 kr. Nyitási ára 15 kr. — Hirdetés és nyitási díj előre fizetendő.

T. Olvasóinkhoz.

A »Székely-Udvarhely« cz. közgazdasági, köznevelési, közművelődési és szépirodalmi hetilapunk 1896. évi II. évfolyamának utolsó negyedeinek: december havára nyitjuk meg az előfizetést.

Nem mutatunk rá az üzletlen munkásságra, melyet a közel két évet nem folyamaalt lapunk, kitűzött céljait híven betartva kifejezte. Targyalogosan a bűgöddel szökött hozzá közlegyekhez, melyek előszörben székelységünket a anyavárosunkat érdekeltek. Ily szolgáltatás teljesítése mellett legyen szabad azon körösse fordulunk a nagy közönséghez, hogy szives támogatásával tegye lehetővé székely vármegyének a anyavárosunk egyetlen lapjának a fennmaradását a létezését.

Úgy hiszünk, minden székelynek hazafias kötelessége közlegyeknek az egyetlen orgánusmat segíteni. Az előfizetési ár oly csekély, hogy ez a tekintetben legkevésbé jöhöt kifogás alá. Kérjük tehát székely vereinket a általában a nagy közönség, tegye lehetővé támogatásával a létezését, hogy a létezését és működését.

Előfizetési díjak:

Egész évre	4 ft.
Félévre	2 ft.
Negyedévre	1 ft.
Papoknak és tanítóknak	3 ft.
Külföldre egész évre	6 ft.

Azon t. előfizetőink, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, kérjük annak szives kiegyenlítését, nehogy a lap széklődése fennakadást szenvedjen. Előfizetések a kiadványhoz tartoznak.

Tisztelettel

a kiadványhoz.

A székely tanoncok.

I.

A Romániába való székely kivándorlás megátallása czélból kezdeményezte 1894-ben Lukács Béla volt kereskedelmi miniszter, hogy az állami üzemekhez tanoncok szegényebb sorsú székely fiúk alkalmasassanak.

T Á R C Z A.

Szép szavakkal . . .

Szép szavakkal ékes dalban
Mily könnyen lehet
Megrajzolni, megfesteni
Az érzelmeket.

De a hol az érzés maga
Megnyilatkozott:
Nem találunk abban soha
Semmielőt szót.

Butéllia.

Kiint örömetes társat játszák a sivatg szelvéz szelid hősszallagok millióival; pehelyként ragadja hegyetlen szárnyain, mint felkötődött lánklamozóslap a nehéz ház gályát.

Kandallón biztató pisztóga helyett csak csendiasztó szendvedelem égi; fejem halálra itált vágyaim siralmaként lán; sórt; mint a haragzó éjszakája s föl-fölvillogó gondolataim szikrázó pillanataim lobbot vet terveimnek szalmavára, hogy örök hamvadást lássam, érzem s kínjától ezernyi jót illeget belőlem . . .

Hítvány rongkora iri tudásra nem szomjazom, nem érdekel más semmi és senki.

Egyedül vagyok és sorom virasztó, vigaszt

Ezintézkedés valódi jótéteményszámba jött, új, kedvező fordulatot adott a székely ügynek; nem csupán azal, hogy a szegény székely gyermekek nem fognak ezután a d e g e n b e n t felnőni, de azon gazdasági szempontból is, hogy az állattenyésztő és háziipari üző székelységet már a közel jövőben átvissza a magasabb fokú ipari gazdasági életre.

Új kereset forrásokat nyit meg a fiatal nemzedéknek, mely nemzedék a jövőben a jelen alapján elpusztulna! Elpusztulna, mert rövid tíz év alatt történt változások: arányosítás, tagosítás, védőerők felállítás, erdők eladása, kihasználatása, regale megváltás oly rohamos egymásutánban történtek, hogy ideje nem volt a kritikus székelynek új kereset forrásokat teremteni. Magára hagyatva nem találta volna meg a jövőt biztosító irányzatot, melyre a volt kereskedelmi miniszter vezette: a székely fiúk ipari kiképzését.

Jövedőjének megmentését ismerte föl a székelység fiatal ipari kiképzésében; és akkora mértékben jelentkezett, hogy már az első évben nem lehetett őket az állami üzemekben elhelyezni; hanem hazai magán és részvénytársasági nagyobb gyárakba is helyezték el fiukat. A második éven a jelentkezettek száma úgy nagy volt, hogy a keresked. miniszter igénybe kellett vegye az Országos iparegyesület, fölkeréven, hogy a főváros s más hazai kézműiparosokkal eszközölje ki, miszerint üzleteikbe tanonczok székely fiukat vegyenek föl. — Es azóta évről-évre fokozottabban mértékben történik egy a jelentkezés, mint a fölvetel. Szóval benne vagyunk a kedvező, egészséges áramban.

Oly kedvező jövőnek alapjai lesznek ezekben a székelysége lerakói, melyeket jelenleg nem lehet eléggé méltányolnunk. Ep azért kérjük a társadalom vezetőit,

különb a községi felkés és tanító urakat, a községi előjárásokat, vegyék az ügyet szívókére; ne kíméljenek se szót, se fáradságot a segédkezésben, hogy az oly nagy buzgalommal irányított székely ügy, folyhasson tovább egészségesen. Ne adjunk okot panaszra az intézőknek és ne hozunk szegényt a székely várré, kárt a székely ügyre, Mert nyíltan szólva panasz van, különösen az udvarhelymegyei székely fiakra. Tisztelet az igen számos kivételnek; de panasz van, hogy az udvarhelymegyei székely fiúk durván; engedetlenek, szivaroznak, palinkáznak stb.

Ezelőt 2 héttel; kiket a kamaraitárk elhelyezett, azok közül 3 visszaigort, kettő már a megérkezés napján kijelentette, hogy ők nem maradnak stb.

No hát, ez így nincs jól!

Ne rejtjük véka alá a valót; mondjuk meg nyíltan, hogy nagy vád terheli a székely szüléket; mert a székely szülők nemcsak elnézi azt, hogy 8—10 éves gyügyemek cizgarettizik; de a palinka ivásba pláne ő maga vezeti be. — Ha ennire gondatlan a szűlő, nem szabad szemet hunynunk nekünk: a társadalom vezetőinek. Mindannyiunk szűgyene: az a vélemény, hogy az udvarhelymegyei székelyfiúk legtöbbször megvannak azok a rossz tulajdonságok, a melyeket csak a nagyvárosok romlott gyermekeivel láthatunk; sőt annyiban meg alantabb állnak a miénk, hogy míg a fővárosi romlott gyermekek simuleknyok, szö galatrácsékek, a miénk konfidensek és gorombák.

Buzatermelés és fogyasztás.

(Folyt.)

Az idel buzatermelés tehát, bármennyire kedvező is voltak a feltételek jánastól; egyelőre úgy nagyob buzatermő simlenn sem lehet meg a menyekének s az osztomert körülbelül 15%, si lehet kevessebbre tenni a múlt évnél. Ezelőtől a kenyert pótló egyik főbb terményben, a búgő

tatlanabb kedély sem való észleltésem, zere nem sir szivacsorában, öröm nem rpes magában, mint te, ha ekanra ide pajzánoldat munkában fardit időgömmel. Te festés élmény természetű és családian; te kacsakördől a és megvágyok csavla; te menyuet igértél s én a valósg törtéi közl ébredék újra.

Éh félre a szenteskedéssel; meg emberi lény kinek nincs bátorsága ki mondani azt, a mit írsz.

Szeretem végteletlen, eltekizoltan érzésem legjavát, mint hiába, nem értett meg . . . veritlen ne hagyja Isten, ha meg nem érdemeltet, de nem, már kibékültem; akkorza meg majd más he gytetem . . .

Jer hát ölemben őh kiapadt butélliam, te le-szesz megteremtő érzésem pusztó ő árnyék, leold megtemet keseri fájdalom megkínzott enlöl őt: a visszaször multat, a boldogtalan jelent és a kijátszott jövendőit.

Jer hát ölemben, üvegkedrek onségéből miutha szűl leányiszv dobogást hallanánk; jer, sima nyakadára hintem kéjes csókot lehellettél; igen . . . te csókolt költői kezdet . . . mámorod a prózái vég . . . jer, kalauzolt zord élettem rouasait az örök meggyezés révébe . . . hol már nem fáj semmi . . . megésem . . . elárult d szalottat törtételem . . . így ni . . . szilánkká törlek . . .

Dr Kovács Mór

ügyvédi irodájában egy jó íróirok
1897. január 1-étől alkalmazást
nyerhet.

Fogbajban szenvedők figyelmébe!

Tisztelettel hozzuk Székely Udvarhely és vidéke művelt közönségének tudomására, hogy minden kényelemmel berendezett, a legkényesebb igényeket is kielégítő idejelenes

Foggyógyászati termünkét

Sepsi-Szentgyörgyről ide helyeztük át és ajánljuk magunkat minden a fogászathoz való munkák sikeres elkészítésére.

Műfogak szájpadiás nélkül

Műfogak, arany, kautsuk és celluloid alapon

Bombálás: arany, ezüst, platin, üveg és ezemett anyaggal.

Fogházak érzéstelenítéssel minden fájdalom okozás nélkül.

Jutányos árak!! Hivatalnokok és családjaik 40% engedményben részesülnek.

Lakás: Schnapek-szálloda 2—3. szám.
Tartózkodás december hó 23-ig.

B. bizalmukat kéri

Dr Huszár és Wellner
spec. fogászok.

Sz. 4764—1896. tklvi.

Hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közzhírítetett, hogy Simó János finans. korondi lakos végrehajtónak, atyhai Tóth János végrehajtást szenvedő ellen 40 frt s járuléki kielégítése végett, ezen kir. törvényszék területéhez tartozó Atyia község 666. számú tkljében A 7437. fr. sz. ház és telek, melynek összes értéke 160 frt, a mely összeg egyezsémind kiküldetési ár is 1897. évi január hó 12-ik napján d. e 9 órákor, Atyia község házában megtartandó nyilvános árverésen a legelőbbet igényeknek elfognak adani.

A venni szándékozók a becárnak 10%-át késszében, vagy óvadékképes papírban kötelesek a kiküldött kezébe letenni.

Az árverési további feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. tklvi. hatóságnál megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Székely-Udvarhely, 1896. november 9-én.

Győrffy Titusz,
kir. törvényszéki egyes hely.

1-1

TÉLI és minden- nemű CZIPÓK

A legújabbak kiállításban és olcsó árak mellett — tisztán kőri munkával előállítva — nár, urak és gyermekek mindenféle raktárban vannak az „**Elbőszékely-czipó-
raktárszövetkezet**”-nél, Székely-Udvarhely, „Börzse-szövetkezet”-ház helyiségben). 24—26

Vidéki megrendelések márték, vagy egy viselt czipó beküldése után pontosan teljesítve lesznek

Nyomatott a kiadótulajdonos: Betegh Pál könyvnyomdájában, Székely-Udvarhely, 1896.

4763—896. szám, tklvi.

Hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közzhírítetett, hogy a székely-egyleti elő takarékpénztár végrehajtónak, Elek Dános bagyateka végrehajtást szenvedő ellen 35 frt s járuléki kielégítése végett, ezen kir. törvényszék területéhez tartozó Farczád község I. r. 26. sz. tkljében A 71539. fr. sz. alatti erdő 4 frt, 297. 298. 299. 301. fr. sz. alatti faház 1 lakrésze udvarral és kertek 171 frt, 1484. fr. sz. alatti erdő 2 frt, 1592. 1593. fr. sz. alatti erdő 3 frt, 1705. fr. sz. alatti erdő 4 frt s várul 1927. fr. sz. alatti szántó 1 frt, összesen 185 frt kiküldetési árban. A farczádi I. rész 26. sz. tkljében 07. és 8. tkl-el alatt az 1895. évi 714. sz. tklvi végzésével a 297. fr. sz. faházra vonatkozó élet-

hozzigani lakás és az A 714. sz. rész, ingatlalokra vonatkozó elhatározásait hasznaveztetnek Kis Farczád és nagy Farczád Mára, azda történt bekebelezése teatariásával 1897. évi január hó 13-ik napján d. e 9 órákor, Farczád község házában megtartandó nyilvános árverésen a legelőbbet igényeknek elfognak adani.

Arverési szándékozók a becárnak 10%-át késszében, vagy óvadékképes papírban kötelesek a kiküldött kezébe letenni.

Az árverési további feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. telekkönyvi hatóságnál megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Székely-Udvarhely, 1896. november hó 9-én.

Győrffy Titusz,
kir. törvényszéki egyes hely.

FIATFALVI GAZDASÁG, SZESZGYÁR ÉS VÁMÖRLŐ GŐZMALOM.

Eladó:

3—400 szekér takarmányrépa, egy nagyban, mint kicsinyben mmként 50 kr, azaz szekere 2 frt 50 krtól 3 frtig.
91 fokos szesz egész 60—70 lb. hordóban 100 liter fok 52 kr, 100 literen felül kisebb mennyiség 53 kr.

Ajánlatik:

Órlés csak annyi vámmal, mint a vízi malomok. Mindennap reggeli 4 órától.

Megvétetik:

Törökbuza 60 kr vékaja, vagy 4 frt 10 kr métermázsája, bármikor átvétetik. Értékezhethi a tulajdonos vagy megbízottával Fiatfalván.

A sósborszeszek királya egy üveg 40 kr.

Dr Wagner Vilmos gyógyszerész

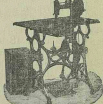
Sós-borszesze,

mint kitűnő gyógyhatású gyógyszer, minden eddig forgalomban levőket felülmulja, s különösen eszes hűlés idegbajos stb. bántalmak ellen nagyon ajánlható.

Egy üveg ára 40 kr.

Székely-Udvarhelyt kapható: Steinburg Ottó, Bagó Gyula, Farczádi Károly, Máthé János és Cergely János uraknál, Székely-Keresztúrt: Cergely János úrnál.

A sósborszeszek királya egy üveg 40 kr.

ÁLLANDÓ NAGY RAKTÁR a legjobb minőségűnek ismert Singer varrógépekből.

Az „ADRI” magyar és Gritzner „duerlach” világhírű varrógéppárrakkal feltűnő olcsó árakban, részletezésre is!

Feltétlen jótállás mellett.

Nagy választék vadásztegyerek, főbért és forgópisztolyokban.

A lábatlanl csementgyár tőráktára.

Építéshez vasgerendák, kulcsvasak, épület vasalások, tető lemezek a legolcsóbb árakban és gyorsan szállítainak.

Gyertyánffy Jónás fiai

vaskereskedése Székely-Udvarhelyt.